24.1.2023

Liikenne- ja viestintävaliokunta
LiV@eduskunta.fi

HE 291/2022 vp Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi ajoneuvolain muuttamisesta sekä siihen liittyviksi laeiksi

Suomen Motoristit ry SMOTO kiittää lausuntopyynnöstä ja haluaa esittää lausuntonaan Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi ajoneuvolain muuttamisesta sekä siihen liittyviksi laeiksi sisältävistä esityksistä seuraavaa:

Päästömanipulointi

Esityksen yhtenä tavoitteena on ajoneuvojen päästömanipuloinnin estäminen ja Suomen Motoristit ry kannattaa sitä. Näemme kuitenkin esityksessä ongelmallisia kohtia, joita tulisi tarkentaa.

- Päästömanipuloinnit voivat olla hankalasti todettavia ja valvottavia.
- Talouden toimijalle on osoitettu käänteinen näyttötaakka.

Esityksen määritelmä päästömanipulaatiosta on sinänsä selkeä, mutta päästömanipulaation toteen näyttäminen määritelmän perusteella on kaikkea muuta kuin selkeää ja yksiselitteistä. Esityksessä on mm. todettu, että päästömanipulaation toteamiseen tarvittavia mittalaitteita ei ole katsastustoimijoilla käytössä. Tietojemme mukaan Suomessa ei ole yhtään päästömittausjärjestelmää, jolla voisi mitata moottoripyörien päästönormien mukaiset päästöt. Kyseisen mittauksen kustannus olisi tuhansia euroja.

Koska päästömanipulointien toteaminen on viranomaisellekin hankalaa, on esityksessä talouden toimijalle osoitettu käänteinen näyttötaakka. Toimijan tulisi osoittaa, että tuotteen tai ohjelmiston myynnin tai asentamisen jälkeen ajoneuvo edelleen täyttäisi sen päästövaatimukset. Liikenne- ja viestintävirasto voisi suorittaa valvontaa pyytämällä talouden toimijalta selvityksiä. Mahdollisella väärällä arviolla voisi olla merkittäviä haitallisia vaikutuksia toimijalle ja näemme käänteisen näyttötaakan ongelmallisena toimijan oikeusturvan kannalta. Suomen Motoristit ry esittää, että päästömanipuloinnin toteamisen tulisi olla toimivaltaisen viranomaisen vastuulla.

Edellä mainitun perusteella tulisi harkita esityksen muokkaamista siten, että siinä keskityttäisiin sanktioimaan pelkästään selkeästi teknisesti todettavia tai mitattavia päästömanipulointeja.

Esityksessä on mainittu, että ajoneuvojen sallitut muutokset ovat hyvin rajallisia jo nykyisen ajoneuvolain puitteessa ja niitä säätelevät ajoneuvojen tyyppihyväksyntävaatimukset ja niiden mukaiset päästövaatimukset. Esityksessä on myös arvioitu, että päästömanipulointi on jo nykyisen ajoneuvolain puitteissa kielletty. Uusi lainsäädäntö olisi osin päällekkäistä olemassa olevan kanssa ja on epäselvää, vähentäisikö esityksen mukainen päästömanipulaation kielto ko. palvelua tarjoavien yritysten markkinointia ja mikä olisi sen todellinen vaikutus. Esityksen mukaan valvontaan on osoitettavissa vain vähän lisää resursseja.

Käyttövoimien muutokset

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi ajoneuvolakia siten, että ajoneuvon käyttövoimien muutokset (konversiot) sallittaisiin kaikkiin ajoneuvoluokkiin ja kaiken ikäisiin ajoneuvoihin. Jatkossa ajoneuvon käyttövoiman muuttaminen olisi sallittua myös sellaisessa tilanteessa, jossa ajoneuvo ei muutoksen jälkeen täyttäisi sitä koskevia ympäristöominaisuuksiin liittyviä vaatimuksia kuitenkin edellyttäen, että muutoksen jälkeen ajoneuvon käytöstä aiheutuva ympäristökuormitus olisi kokonaisuutena arvioituna pienempi kuin ennen muutosta.

Suomen Motoristit ry kannattaa ajoneuvon käyttövoiman muutosten sallimista kaikkiin ajoneuvoluokkiin ja kaiken ikäisiin ajoneuvoihin.

Lakitekstiä koskevat huomiot

Ajoneuvolain 7 a § on kirjoitettu tavalla, joka haittaa sen ymmärrettävyyttä.

7 a §

Ajoneuvon muuttaminen

Sen estämättä, mitä 7 §:n 1–4 momentissa säädetään, ajoneuvoa saa muuttaa siten, että se ei täytä mainituissa lainkohdissa tarkoitettuja teknisiä vaatimuksia vain, jos muutoksella ei ole vähäistä suurempaa vaikutusta turvallisuuteen tai ympäristöominaisuuksiin.

Ehdotetaan muutettavaksi ymmärrettävämpään muotoon:

7 §:n 1–4 momenteista poiketen, ajoneuvoa saa muuttaa siten, että se ei täytä mainituissa lainkohdissa tarkoitettuja teknisiä vaatimuksia vain, jos muutoksella on vain vähäistä vaikutusta turvallisuuteen tai ympäristöominaisuuksiin.

Suomen Motoristit ry SMOTO

Jarmo Jokilampi
puheenjohtaja
+358 400 636397
puheenjohtaja@smoto.fi